

Rollespill: mønster i multiplikasjonstabell

Undervisningssituasjon

På 4.trinn jobber elevene med følgende oppgave:

Her er den lille multiplikasjonstabellen som viser alle multiplikasjonsstykkene opp til 10·10. I tabellen er det mange tallmønstre. Prøv å finne minst to tallmønstre. Marker dem i tabellen og beskriv dem med ord.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Lærer går rundt og ser på hva elevene har gjort. Her er noen av deres arbeid:

Aylin:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

oddetall
Partall

Layla:

Handwritten student work for Layla. It features a 10x10 grid of numbers from 1 to 100. A vertical line is drawn through the 5th column, separating the numbers 1-4 from 5-10. Below the grid, the number 50 is written ten times in a row, enclosed in a hand-drawn oval. At the bottom, there are several small circles drawn in a row.

Yusuf:

Handwritten student work for Yusuf. It features a 10x10 grid of numbers from 1 to 100. The columns are highlighted with different colors: column 1 is yellow, column 2 is green, column 4 is orange, column 7 is cyan, column 8 is red, column 9 is pink, and column 10 is yellow. To the right of the grid, a list of numbers is written in yellow ink, with horizontal lines above them: 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50. Below the grid, there are two handwritten notes in Norwegian: "1 gangen har ansv." and "nigangen har ansv.".

Mål for samtalen videre

Læreren skal snakke med hver av de elevene, hun skal får fram tenkninga til eleven og respondere på den. Videre skal hun hjelpe hver elev med å uttrykke mønsteret/mønstrene eleven har sett, og fremme elevens resonnering mot å oppdage et mønster til, gjerne ett som er en videreutvikling av et av mønstrene eleven har sett allerede.

Oppgave (arbeides i par)

Dere skal lage rollespill for de ulike en-til-en-samtalene mellom lærer og hver av elevene. Det innebærer at dere:

- a. Setter dere inn i de ulike elevarbeidene og diskuterer hvilke mønstre eleven ser ut til å ha identifisert, og hvilket mønster kan være nærliggende å hjelpe eleven videre mot.
- b. Planlegger, med utgangspunkt i lærergrep for matematisk resonnering, noen spørsmål lærer kan stille hver av elevene for å få frem tenkninga til eleven. Prøv å forutse hva elevene kan svare, og hvordan lærer kan respondere. Tenk videre gjennom noen grep lærer kan bruke for å fremme elevens resonnering videre. Husk målene for samtalen.
- c. Spill et rollespill: én av dere skal være lærer, én skal være en av elevene. Spill ut en samtale som tar utgangspunkt i de spørsmålene og elevsvarene som er skissert. Høres det bra ut? Oppnår man det som er målet med samtalen? Er det noe som bør endres?
Bytt elev-lærer-roller og spill ut samtalene med de andre elevene. Tenk gjennom de samme spørsmålene som i stad.